

ONTVANGEN 03 JAN. 2019

2018/115

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Saxion Hogescholen
t.a.v. College van Bestuur
Postbus 70.000
7500 KB ENSCHEDE

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Datum **21 DEC. 2018**

Betreft Besluit macrodoelmatigheid nieuwe hbo Associate degree Bouwkunde

Onze referentie
1462644

Uw brief van
14 november 2018

Uw referentie
2018001744

Bijlagen
1

Geacht College,

Met uw brief van 14 november 2018, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 20 november 2018, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de Associate degree-opleiding Bouwkunde als bekostigde opleiding te verzorgen in Enschede.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 17 december 2018, kenmerk 2018/115, positief geadviseerd over uw aanvraag. Het advies van de CDHO dat integraal onderdeel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op de advisering van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de Associate degree-opleiding Bouwkunde als bekostigde opleiding te verzorgen in Enschede.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO, concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan de criteria a en b van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het genoemde advies van de CDHO.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, zevende lid, van de WHW, vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen tien maanden na dagtekening van het besluit is geregistreerd in het Centraal register opleidingen hoger onderwijs. Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO over onderhavige opleiding een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit, adviseer ik u zo

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO Bezwaarschriftencommissie, Postbus 30205, 2500 GE Den Haag. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.duo.nl/zakelijk onder 'Oneens met Duo'.

spoedig mogelijk een aanvraag voor een toets nieuwe opleiding in te dienen bij de NVAO. Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van a-Croho. Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met registersho@duo.nl.

Onze referentie
1462644.

Een afschrift van deze brief is gezonden aan de CDHO, de NVAO, de Inspectie van het Onderwijs, DUO-Groningen en de Vereniging Hogescholen.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

F.A. Hofman

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 28
2514 JK Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Advies nieuwe opleiding

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nieuwe opleiding Saxion Hogescholen deeltijd hbo Associate degree Bouwkunde Enschede	2018/115	17/12/2018

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 20/11/2018 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van Saxion Hogescholen om de hbo Associate degree Bouwkunde als bekostigde opleiding te verzorgen te Enschede (brief van 14/11/2018 met kenmerk 2018001744). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van Saxion Hogescholen om de hbo Associate degree Bouwkunde als bekostigde opleiding in Enschede te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil de hbo Associate degree Bouwkunde in Enschede aanbieden. Het gaat om een Nederlandstalige Ad in het Croho onderdeel Techniek. De opleiding omvat 120 EC en wordt in deeltijd aangeboden. De opleiding bestaat inhoudelijk uit bouwtechniek, technische constructies in de bouw, bouwen voor de toekomst (smart building en innovatie) en bedrijfskundige processen met behulp van Building Information Modelling (BIM). De opleiding is toegankelijk voor werkenden in de bouwsector. Afgestudeerden kunnen na afronding van de opleiding hun technische expertise geïntegreerd toepassen in bouwprojecten. Zij kunnen de volgende functies vervullen: BIM-modellieur, BIM-engineer, werkvoorbereider, uitvoerder, projectbegeleider, calculator,

planvoorbereider, inkoper, bouwkundig adviseur of bouwkundig tekenaar/modelleur.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a en b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium a

Aanvrager stelt dat de Associate degree Bouwkunde aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte doet aanvrager een beroep op ROA/AIS, de factsheet Bouw van het UWV (2018), Trends op de bouwmarkt 2017-2022 van het Economisch Instituut voor de Bouw (hierna: EIB) (2018), de Monitor bouwketen van het EIB (2018), het 'Arbeidsmarkt- en instroomonderzoek voor een Associate degree-opleiding Bouwkunde Saxion Hogeschool' van EXPHO en Tien Organisatieadvies (11 oktober 2018), CBS Statline (september 2018), UWV Regio in Beeld - Achterhoek (oktober 2017), UWV Regio in Beeld - Twente (oktober 2017), UWV Regio in Beeld - Zwolle (2018), UWV Regio in Beeld - Stedendriehoek en Noordwest Veluwe (2017) en de Bouwagenda 'Nog 8.000 werkdagen te gaan tot 2050' van het Kabinet (2017). De commissie heeft de Bouwagenda betrokken bij de beoordeling van de maatschappelijke behoefte.

Aanvrager heeft binnen het ROA Arbeidsmarktinformatiesysteem (ROA AIS) een beroep gedaan op arbeidsmarktinformatie per sector, beroepsgroep en opleidingstype. De commissie merkt hierbij op dat meer gewicht wordt toegekend aan de prognose van ROA die ziet op het opleidingstype dan aan de prognose van ROA die ziet op de beroepsgroep of de sector. Daartoe overweegt de commissie dat de opleidingscategorieën een beter beeld geven van de arbeidsmarkt omdat daarin zowel verwachte vacatureaantallen als de uitstroom uit opleidingen worden betrokken. In de beroepscategorieën wordt enkel een beeld van het aantal verwachte vacatures gegeven, zonder daarbij de uitstroom uit opleidingen te betrekken. De arbeidsmarktinformatie op sectorniveau geeft nog minder specifieke informatie.

De commissie acht het opleidingstype hbo bouwkunde en civiele techniek het meest relevant voor de voorgenomen Ad Bouwkunde. In het AIS van ROA zijn bestaande hbo bachelor en wo bachelor opleidingen bouwkunde ingedeeld in de categorie hbo bouwkunde en civiele techniek. Omdat de ROA-opleidingsindeling dateert uit 2015 en de eerste Ad's op het gebied van Bouwkunde pas in 2016 zijn gestart zijn de Ad's nog niet hierin opgenomen. Verwante bacheloropleidingen bouwkunde / built environment en Ad's op het gebied van Civiele Techniek zijn hier wel in opgenomen.

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator Aantal	Totaal % 6 jr. jaarlijks %	Gem. Typering %
hbo bouwkunde en civiele techniek	verwachte uitbreidingsvraag tot 2022	4400	7	1.1 gemiddeld
hbo bouwkunde en civiele techniek	verwachte vervangingsvraag tot 2022	23100	34	5 erg hoog
hbo bouwkunde en civiele techniek	verwachte baanopeningen tot 2022	27600	41	5.8 erg hoog
hbo bouwkunde en civiele techniek	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2022	13500	20	3.1 gemiddeld
	ITKP toekomstige knelpunten	0.85		
hbo bouwkunde en civiele techniek	personeelsvoorziening in 2022			zeer groot
hbo bouwkunde en civiele techniek	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2022	0.85		zeer goed
<i>Bron: ROA AIS</i>				

Uit deze tabel blijkt dat het aantal knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening in 2022 voor het opleidingstype hbo bouwkunde en civiele techniek volgens het ROA 'zeer groot' zal zijn. Het aantal baanopeningen tot 2022 ligt substantieel hoger dan het aantal schoolverlaters. De toekomstige arbeidsmarktsituatie wordt door het ROA getypeerd als 'zeer goed'.

Zowel het UWV als het EIB trekken vergelijkbare conclusies. Het UWV verwacht een verdere toename van het aantal vacatures met 5% in de bouw tot 2019 (UWV, Factsheet Bouw 2018, p. 2). De tekorten aan arbeidskrachten op hoger opleidingsniveau hebben betrekking op BIM-modellereurs, projectleiders, ontwerpers en constructeurs (UWV, Factsheet Bouw 2018, p. 1). De commissie constateert dat de gevraagde opleiding gericht is op deze beroepen.

Het EIB verwacht voor de periode 2017-2022 een benodigde extra capaciteit van ruim 30.000 arbeidsjaren in de totale bouwnijverheid, een vervangingsvraag van 43.000 arbeidsjaren en een totale instroombehoefte van ruim 70.000 arbeidskrachten (Trends op de Arbeidsmarkt 2017-2022, p. 9). Het EIB stelt voorts dat slechts de helft van de benodigde instroom met het huidige opleidingsaanbod kan worden gerealiseerd (Trends op de Arbeidsmarkt 2017-2022, EIB, p. 16). Steeds meer bedrijven zijn volgens het EIB op zoek naar vaste werknemers (EIB, Monitor Bouwketen 2018, p. 5). De gegevens uit de bronnen van het EIB zijn niet nader gespecificeerd naar opleidingsniveau, maar zij geven wel een positief beeld van de arbeidsmarktbehoefte aan werknemers in de bouw.

Het onderzoek van EXPHO/Tien Organisatieadvies geeft zowel een kwalitatieve als kwantitatieve duiding van de arbeidsmarktbehoefte. Aanvrager heeft de kwantitatieve onderbouwing van dit onderzoek opgenomen in haar onderbouwing van de instroomprognose onder criterium b. De commissie is van mening dat deze kwantitatieve arbeidsmarktgegevens primair relevant zijn voor de beoordeling van de arbeidsmarktbehoefte onder criterium a. Om die reden heeft de commissie het onderzoek van EXPHO/Tien Organisatieadvies in zijn geheel betrokken bij de beoordeling van criterium a.

Uit de interviews van EXPHO/Tien Organisatieadvies blijkt dat 14 van de 16 geïnterviewde middelgrote tot en met grote werkgevers het initiatief ondersteunen. Zij onderstrepen de behoefte aan opscholing van bestaande medewerkers in de bouw. Zij vinden deze Ad hiervoor een passende oplossing. Tevens geeft de meerderheid aan dat een deeltijdvariant van de opleiding het meest geschikt is om in de gewenste opscholing van medewerkers te voorzien. 9 van de geïnterviewde werkgevers zijn van plan om na de start van de opleiding 3 tot 10 medewerkers te stimuleren deze

Ad te volgen. In totaal gaat het om een opscholingsbehoefte van 34 medewerkers. Daarnaast hebben drie werkgevers aangegeven dat zij jaarlijks medewerkers willen stimuleren deze opleiding te volgen. Het gaat om respectievelijk 1, 5 en 10 medewerker(s).

Naast de interviews zijn door EXPHO/Tien Organisatieadvies ook enquêtes gehouden onder 57 andere werkgevers. 20% van deze werkgevers wil hun medewerkers deze Ad zeker laten volgen en 80% misschien wel. De meeste werkgevers geven aan dat er een jaarlijkse scholingsvraag van 1-5 werknemers is. Aanvrager geeft aan dat de totale scholingsbehoefte hoger zal liggen omdat slechts een beperkt aantal bedrijven is bevroegd. De commissie is van mening dat het onderzoek van EXPHO/Tien Organisatieadvies duidt op een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de Ad Bouwkunde.

De gegevens uit CBS Statline tonen de ontwikkeling van het aantal vacatures in de bouw en het aantal werkzame personen in de sector in het verleden (resp. 2014-2017 en 2014-2016). Omdat aan deze gegevens geen toekomstverwachtingen kunnen worden ontleend kan hier als zodanig geen conclusie aan worden verbonden. Ter inschatting van de regionale arbeidsmarktbehoefte heeft aanvrager de CBS data over de verschillende regio's gekoppeld aan arbeidsmarktdata uit andere bronnen. De commissie is van mening dat het rekenen met verschillende andersoortige data niet tot valide uitkomsten leidt. De commissie heeft de bronnen van het UWV die aanvrager ter onderbouwing van de regionale arbeidsmarktbehoefte aanvoert afzonderlijk gewogen.

Uit de regionale UWV rapportages kan het algemene beeld worden afgeleid dat de sector bouw in de regio Twente en de Achterhoek relatief sterk vertegenwoordigd is ten opzichte van het landelijk gemiddelde en dat de bouw een sector is waar de werkgelegenheid in 2018 ook relatief sterk groeit. Dit blijkt ook uit de Twentse Arbeidsmarktmonitor 2017, aangehaald in het onderzoek van EXPHO/Tien Organisatieadvies (Twentse Arbeidsmarktmonitor 2017, Kennispunt Twente, p. 12). De commissie heeft bij de verschillende UWV rapportages met name gekeken naar de rapportage over de regio Twente omdat de opleiding hier wordt gevestigd. Het UWV verwacht in deze regio knelpunten in de werving van ontwerpers/constructeurs, werkvoorbereiders en calculators in de bouw (UWV Regio in Beeld Twente, oktober 2017, p. 10). Deze functies komen overeen met de functies waar deze Ad voor opleidt.

Gelet op bovenstaande is de commissie van mening dat aanvrager heeft aangetoond dat de Ad Bouwkunde aansluit op een arbeidsmarktbehoefte.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte heeft aanvrager een beroep gedaan op het rapport Differentiëren in drievoud - Advies van de Commissie Toekomstbestendig Hoger Onderwijs Stelsel uit 2010. De commissie heeft dit rapport buiten beschouwing gelaten omdat dit rapport gedateerd is.

Zoals eerder in het advies is aangegeven heeft de commissie tevens de Bouwagenda bij de beoordeling van de maatschappelijke behoefte betrokken. De Bouwagenda is geïnitieerd door het Kabinet. Binnen de Bouwagenda werken bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid samen aan de volgende doelstellingen: een betere samenwerking, versnelling en opschaling, meer innovatie en productiviteit, gebruik van slimme ICT- en datatoepassingen en een excellente opleidings- en onderwijsinfrastructuur. Aanvrager betoogt dat de ruimte op de arbeidsmarkt mede door de overheid op basis van deze agenda wordt bepaald. De commissie is van mening dat het verband tussen deze specifieke opleiding en de Bouwagenda onvoldoende specifiek is onderbouwd. Omdat aanvrager de aansluiting op de Bouwagenda niet nader heeft uitgewerkt heeft de commissie geen gewicht toegekend aan de Bouwagenda bij de onderbouwing van de maatschappelijke behoefte.

Verder heeft aanvrager een beroep gedaan op de Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek 2015-2025 'De waarde(n) van weten' van het Ministerie van OCW (Juli 2015), de Strategische Visie 'Wendbaar en weerbaar' van de Vereniging Hogescholen (mei 2015), het rapport 'Klaar voor de groei? Monitor uitrol Associate degree' van SEO-Economisch Onderzoek

(2015) en de brief van de Minister van OCW over de Inwerkingtreding van de Wet invoering Associate degree-onderwijs aan diverse instellingen (6 oktober 2017). De commissie is met aanvrager van mening dat de aanvraag op grond van deze documenten bijdraagt aan het beleid van de overheid in het kader van de verzelfstandiging van Ad's en flexibilisering van het deeltijdonderwijs.

Gelet op bovenstaande is de commissie van mening dat aanvrager heeft aangetoond dat de Ad Bouwkunde aansluit op een maatschappelijke behoefte.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 20/11/2018 is op de website van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van Saxion Hogescholen om de hbo Associate degree Bouwkunde in Enschede aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Aanvrager heeft de voorgenomen Ad vergeleken met de Ad Bouwkunde van Windesheim, de Ad Integraal Bouwmanagement van de Hogeschool Rotterdam en de Ad Bouwtechnisch medewerker van de HAN. Hoewel er onderlinge verschillen zijn tussen deze opleidingen is de commissie van mening dat deze opleidingen voldoende verwantschap vertonen met de aangevraagde opleiding om als vergelijkbaar te kunnen worden getypeerd. Aanvrager heeft ervoor gekozen om aan te sluiten bij een bestaande opleidingsnaam (Bouwkunde). De commissie acht deze keuze navolgbaar.

Aanvrager heeft gegevens geleverd over de instroom in de verwante bekostigde Ad's. Aanvrager heeft tevens kenbaar gemaakt dat de LOI, NCOI en Scheidegger een onbekostigde Ad Bouwkunde aanbieden. Blijkens het Croho biedt alleen de LOI een Ad Bouwkunde aan. Omdat de instroomgegevens van de onbekostigde aanbieders niet openbaar zijn heeft aanvrager deze gegevens niet kunnen verstrekken. De commissie heeft om die reden bij de beoordeling van de aanvraag geen rekening kunnen houden met het belang van de Ad Bouwkunde van de LOI.

Eerstejaarsstudenten (g) - Nederland						
Instelling	Opleiding	'13-'14	'14-'15	'15-'16	'16-'17	'17-'18
Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU)	Ad Bouwkunde (80034)				18	31
Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB)	Ad Bouwtechnisch medewerker (80125)				4	29
Hogeschool Rotterdam (22OJ)	Ad Integraal Bouwmanagement (80121)				24	51
TOTAAL		0	0	0	46	111
<i>Bron</i>	<i>DUO, bewerking KBA Nijmegen</i>					

De instroom in het verwante bekostigde onderwijsaanbod nam zowel in totaliteit als bij de individuele opleidingen toe.

Aanvrager heeft een uitvoerige prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van enquêtes uitgevoerd onder werkgevers en werknemers. Aanvrager verwacht bij de start van de nieuwe Ad 50 eerstejaars studenten. De commissie vindt deze instroomverwachting plausibel.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen hbo Associate degree Bouwkunde wordt afgezet tegen de arbeidsmarktbehoefte die bij criterium a is aangetoond, blijkt dat er vanuit de landelijke arbeidsmarkt bezien ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven.

Vestiging van de opleiding in Enschede heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van

het onderwijsaanbod. De verwante opleidingen worden op voldoende afstand aangeboden, namelijk in Arnhem, Almere en Rotterdam.

Aanvrager heeft niet betoogd dat het voornemen aansluit op het profiel van de instelling zoals beschreven in een door de rijksoverheid erkend sectorplan.

De commissie concludeert dat er ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de Ad Bouwkunde in Enschede te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the end.

drs. P.M.M. Rullmann

Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.